

vinného uznaný z prečinu pokusu vydierania, lebo hľadiac na to, že nemal úmyslu zadovážiť si majetkový prospech, nespáchal trestný čin. Zmätočná sťažnosť je základná. Čin obžalovaného bol spáchaný v Berlíne, preto v smysle §§ 8 a 11 tr. zák. treba skúmať, či zakladá čin obžalovaného skutkovú podstatu pokusu vydierania aj podľa §§ 253 a 43 nemeckého tr. zák. Podľa § 253 nem. tr. zák. ku skutkovej podstate vydierania sa vyžaduje, aby úmysel páchatel'a smeroval ku zadováženiu protiprávnej majetkovej výhody.

Podľa zistených skutočností poškodená poskytla obžalovanému 750 R. M. do odvážnej hry v herne v San Remu v Itálii a keď advokát poškodenej upozornil obžalovaného na túto jeho dlžobu, obžalovaný poslal poškodenej do Berlína dopis, v ktorom oznamuje, že nemôže vyhovieť svojej povinnosti, a v prípade, že poškodená nevezme späť trestné oznámenie, opisy dopisov poškodenej odovzdá konzulátu a advokátovi, pôvodné dopisy však jej rodičom, manželovi, prípadne aj svokrovi. Vrchný súd má za to, že obžalovanému išlo o zadováženie neoprávneného majetkového prospechu, lebo poškodená zrejme v úmyslu, aby dosiahla svoju pohľadávku, podala trestné oznámenie. Obžalovaný totiž uvedenú hrozbu učinil v úmysle, aby poškodená trestné oznámenie odvolala, aby na ňom pohľadávku tú nevymáhala, taktiež aby vyhnul sa ďalším neprijemnostiam a útratám.

Najvyšší súd však nesdiela tento názor. Ponevác poškodená poskytla obžalovanému pôžičku na odvážnu hru v herne, tedy ku spáchaniu takého činu, ktorý — keby bol spáchaný v tuzemsku —, mal by byť kvalifikovaný za priestupok podľa § 88 tr. zák. o priest., preto nemala takého nároku proti obžalovanému, ktorý by mohla súdnou cestou uplatňovať (turpis causa). Nežze tedy mať za to, že úmyslom obžalovaného by bolo bývalo odstrašiť poškodenú od uplatňovania jej súdnou cestou nevymáhateľnej pohľadávky, naopak zo zistených skutočností plynie, že svojou vyhrážkou len to chcel docieľiť obžalovaný, aby poškodená odstúpila od trestného oznámenia. Ponevác podanie tohoto oznámenia samo nemuselo mať za následok majetkovú škodu pre obžalovaného, lebo obžalovaný bol dodatočne pravoplatne sprostý obžaloby pre vylákание rečenej pôžičky, obžalovaný tedy mohol byť toho presvedčenia, že je nevinný, preto nežze vyrieknuť, že jednal s tým úmyslom, aby si odstrašením poškodenej od trestného oznámenia zadovážil protiprávnyma majetkovú výhodu. Nežze tedy kvalifikovať čin obžalovaného podľa § 253 nem. tr. zák. a hľadiac na §§ 8 a 11 tr. zák. netreba skúmať, či zakladá čin obžalovaného prečin pokusu podľa §§ 350 a 65 tr. z. slov. Ponevác čin bol spáchaný v cudzozemsku, a podľa § 13 tr. zák. o priest. priestupok spáchaný v cudzozemsku sa netresce, netreba sa zaoberať otázkou, či zakladá čin obžalovaného skutkovú podstatu priestupku útisku podľa § 1 a 2, odst. 1. zák. č. 309/21 sb. z. a nar. Je tu tedy dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1. a) tr. p. Preto najvyšší súd sprostil obžalovaného obžaloby.

Čís. 5173.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 16, čís. 1 zák. čís. 50/23 není třeba, aby pachatel výslovně projevil souhlas se zločinem nebo přeči-

nem, nýbrž stačí, když se projev stal jinakým způsobem, z něhož podle jeho obsahu a logického uvažování lze nepochybně usouditi na projev souhlasu.

Při zjišťování smyslu a dosahu tiskového projevu rozhoduje způsob, jak nepředpojatý průměrný čtenář při rozumném výkladu pojímá obsah projevu.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1935, Zm I 235/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 9. listopadu 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem schvalování trestných činů podle § 16 čís. 1 zákona čís. 50/1923 sb. z. a n.

D ů v o d y :

Zmateční stížnosti, opírající se číselně o důvod zmatečnosti podle § 281 č. 9 a) tr. ř., nelze přiznati úspěch.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 16 č. 1 zák. na ochr. rep. stačí již pouhé veřejné vychvalování nebo výslovné schvalování zločinu nebo přečinu, ba i prostý souhlas s nimi bez jakéhokoliv dále jdoucího zámeru a účinku (r. 2174 sb. n. s.). V souzeném případě byl obžalovaný uznán vinným, že v článku »Ecrasez l' infame!«, uveřejněném v periodickém tiskopisu, projevil souhlas se zločinem vraždy, spáchané na profesoru B. L. v M. L. Proto dlužno zkoumati, zda obsah zmíněného článku ospravedlňuje závěr nalézacího soudu, že obžalovaný projevil v něm souhlas s touto vraždou. Mylný je názor zmateční stížnosti, že zákon žádá výslovné projevení souhlasu. Tento požadavek je stanoven v § 16 č. 1 zák. na ochr. rep. jen při schvalování zločinu neb přečinu, nikoli však též při projevení souhlasu s nimi, což jasně plyne ze slovního znění zákona »nebo jinak projevuje s ním souhlas«. Netřeba tedy, aby pachatel výslovně projevil souhlas se zločinem nebo přečinem, nýbrž stačí, když projev stal se jinakým způsobem, z něhož podle jeho obsahu a logického uvažování lze nepochybně usouditi na projev souhlasu. Ustanovení § 16 cit. zák. má čeliti jednáním, jimiž by mohly býti zviklány a podkopány právní a mravní názory jiných osob. Projev stal se v souzeném případě tiskem. Při zjišťování smyslu a dosahu tiskového projevu rozhoduje způsob, jak nepředpojatý průměrný čtenář při rozumném výkladu pojímá obsah projevu. S tohoto hlediska uvažoval též nalézací soud o obsahu článku, který pojal celý do své úvahy. Stěžovatel se pak ani nepokouší dovoditi, že soud nepřihlédl k nějaké části článku (§ 281 č. 5 tr. ř.), z níž by čtenář mohl usouditi na nezávadnost projevu tvrzenou stěžovatelem. Závěr soudu, že smysl článku je ten, že E-tův čin, i když je zavržitelný s hlediska praktického, není zavržení hodný s hlediska mravního, že je pochopitelný, přihlíží-li se k tomu, kdo zavražděn byl a jak se choval, že čin je nejen pochopitelný, nýbrž byl přímo nevyhnutelný, a že E. je tudíž jen vykonavatelem této národní nutnosti — je nejen formálně bezvadný, nýbrž i po stránce lo-

gické přijatelný. Stěžovatel pak vůbec nenapadá zjištění soudu, že v článku staví se na tutéž úroveň vrah i jeho oběť, ač obětí byl myslitel a vědec, kterému ani jeho odpůrci nemohli nic vytknouti, kromě několika výroků, které jim nebyly vhod, a vrahem byla osoba, která potají střílí oknem a pak uteče, aniž vzala na sebe odpovědnost za svůj čin, což rovněž zřejmě nasvědčuje závadné tendenci článku ve smyslu odsuzujícího výroku.

Čís. 5174.

Pro rozlišování, zda jde o přečin podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. či o přečin podle § 300 tr. zák., je rozhodným úmysl obžalovaného; směřoval-li k tomu, aby hanobením soudů byla hanobena i republika, jde o přečin podle § 14 čís. 5 zák. čís. 50/1923, zamýšlel-li však obžalovaný svým výrokem zlehčovati výhradně rozhodnutí soudu a popuzovati k nenávisti jen proti soudům, jde o přečin podle § 300 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1935, Zm I 475/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 13. března 1934, jímž se nalézací soud prohlásil k projednání věci nepřislušným, zrušil napadený rozsudek a uložil nalézacímu soudu, by znova hlavní přelíčení provedl a ve věci rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Podle skutkových zjištění rozsudku vytkl obžalovaný A. M. dne 24. srpna 1933 ve V. H. na schůzi místního školního výboru u přítomnosti 13 členů (tedy veřejně) řídicímu učiteli J. F., že nepřístojným způsobem trestá žáky ve škole, zejména, že tělesně potrestal devítiletého žáka B. D. Při tom se zmínil obžalovaný, jak dále zjistil napadený rozsudek, že případ ten byl projednáván okresním soudem v Ž. B., že F. byl osvobozen a že se tak stalo proto, poněvadž šlo o dítě z dělnické třídy; kdyby prý bylo šlo o dítě jiné, mimo dělnickou třídu, že by soud postupoval jinak. Rovněž zjišťuje krajský soud, že se tehdy obžalovaný vyslovil, že československé soudy jsou třídní a stranické, založené na nespravedlivých zákonech a že jsou nedemokratické.

Zjištěný čin označil napadený rozsudek za veřejné hanobení československých soudů ostrou a prudkou formou, překrouceným a přehnaným obsahem a shledal v něm proto i štvavý a surový způsob hanobení. Vyslovil, že z hanobení toho mohlo vzejíti i nepřátelské smýšlení vůči československým soudům, tedy že výrok ten je též způsobilý snížení jejich vážnost. V úvaze napadeného rozsudku, že pro pojem hanobení republiky se nevyžaduje, aby pachatel užíval slov »republika« a »stát«, a že lze hanobiti republiku i prostřednictvím hanobení úřadů a veřejných orgánů, je nepochybně vysloven i názor, že se — pokud jde o o b j e k t i v n í stránku činu — hanobení obžalovaného ve všech svých složkách